

Αθήνα, 01-04-2023

Προς: Προϊστάμενο ΥΝΜΤΕΑΑΣΕΚ.
κ. Σταύρο Τσάβαλο

Κοιν.: 1. Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού,
κα Λίνα Μενδώνη
2. Γενικό Γραμματέα Πολιτισμού,
κ. Γεώργιο Διδασκάλου
3. Υπηρεσιακό Γραμματέα ΥΠΠΟΑ,
κ. Εμμανουήλ Αντωνόπουλο
4. Προϊσταμένη ΓΔΑΜΤΕ,
κα Αμαλία Ανδρουλιδάκη

Απάντηση στο έγγραφο με αρ. πρωτ. 31319/25.01.2023

Θέμα: Προτάσεις για τον χαρακτηρισμό αξιόλογων έργων της σύγχρονης Ελληνικής αρχιτεκτονικής ως νεώτερων μνημείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ 220/Α'/19-11-2021).

Κε Τσάβαλε, δυστυχώς, η απάντησή σας συνοψίζεται σε ένα υπερβολικά κακογραμμένο υπηρεσιακό έγγραφο, γεμάτο από σχετικότητες. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι ο όρος «σχετικό» επαναλαμβάνεται σε δύο σελίδες 14 φορές! Κατ' αυτόν τον τρόπο προσβάλετε τη νοημοσύνη μας και κυρίως πλήττετε το κύρος του ΥΠΠΟΑ, καθόσον εσείς με απεριόριστη αμετροέπεια επιβεβαιώνετε τη συστηματική απραξία της Υπηρεσίας που διευθύνετε.

Δεδομένου ότι έχω λάβει μονάχα τις τρεις επιστολές που σας επισυνάπτω, τα εικονικά επιχειρήματά σας, περί ενημέρωσής μου μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, καταρρίπτονται.

Ωστόσο, ο αριθμός των ενημερωτικών επιστολών δεν είναι, ασφαλώς, το μείζον ζήτημα, ούτε θα έπρεπε να συνιστά αιτία αντιπαράθεσης.

Το πραγματικά στενάχωρο γεγονός είναι ότι επιχειρείτε διαρκώς με τεχνάσματα να υπεκφεύγετε από το θέμα, διότι -προφανώς- σας είναι αδύνατον να κατανοήσετε τους σοβαρότατους λόγους, για τους οποίους μια μεγάλη ομάδα σημαντικών προσωπικοτήτων της αρχιτεκτονικής και ευρύτερα των γραμμάτων

και των τεχνών, απηύθυνε τα εν λόγω αιτήματα προς το ΚΣΝΜ μέσω της ΥΝΜΤΕΑΑΣΕΚ.

Είναι ηλίου φαεινότερο ότι η πρόσφατη επιστολή – αίτηση της 9^{ης} Ιανουαρίου 2023 προς την Υπουργό (αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/31319/23-1-2023), δεν αποσκοπεί στον έλεγχο της ορθότητας της γραφειοκρατικής διαδικασίας περί ενημέρωσης του ενδιαφερόμενου, αλλά στις πραγματικές ενέργειες που θα έπρεπε να έχει καταβάλει ο φορέας στον οποίο εργάζεσθε για τη διάσωση της σύγχρονης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Αντί να μας επιπλήττετε για «*επιβάρυνση της Διοίκησης*», θα περιμέναμε από εσάς να είχατε επιδείξει την ανάλογη ευαισθησία για τα σημαντικά αρχιτεκτονικά μνημεία του σύγχρονου πολιτισμού, τα οποία χαρακτηρίζουν την εποχή μας και ορισμένοι από τους δημιουργούς τους είναι ακόμη ενεργοί αρχιτέκτονες. Έχουν παρέλθει 6 χρόνια από την πρώτη αίτηση χαρακτηρισμού και 3 από την τελευταία, και τα γρανάζια της καλοσκοριασμένης άμαξας, που προσπαθείτε αγκομαχώντας να οδηγήσετε, δεν λένε να ξεκολλήσουν.

Είναι βέβαιο ότι με τη συνδικαλιστική μαεστρία που σας διακρίνει θα επινοήσετε πολλούς ακόμα τρόπους για να διαιωνίσετε όσο μπορείτε την ίδια βαλτωμένη κατάσταση, επιβεβαιώνοντας ότι το πραγματικό πρόβλημα δεν είναι, εντέλει, οι αόριστες δυσκολίες που επικαλείστε, αλλά η συστηματική άρνησή σας να αποδεχτείτε την υψηλή αξία των αρχιτεκτονικών έργων που σας προτείνουμε, αξία που τα καθιστά μακράν σημαντικότερα συγκριτικά με πολλά από τα πολυάριθμα νεοκλασικά έργα ανά την επικράτεια, τα οποία κατακλύζουν πλέον τον κατάλογο των διατηρητέων κτηρίων.

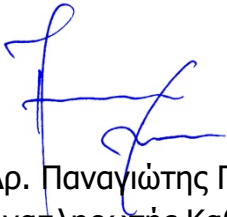
Είναι πράγματι οδυνηρό το ότι με τη στάση σας το ελληνικό κράτος επιδεικνύει απροκάλυπτα την αδιαφορία του για έργα της αρχιτεκτονικής, τα οποία αποτελούν τμήμα της διεθνούς επιστημονικής βιβλιογραφίας, αλλά και της εκπαιδευτικής διαδικασίας των εγκυρότερων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ανά την υφήλιο. Πέραν των εκατοντάδων σχετικών δημοσιεύσεων, χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη τιμητική δημοσίευση στον δεύτερο τόμο του συγγράμματος Sir Banister Fletcher's Global History of Architecture, εκδόσεων the Royal Institute of British Architects (RIBA) and the University of London (επισυνάπτεται η σχετικά αναφορά). Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι από την Ελλάδα, παρουσιάζονται δυο μόνον έργα αρχιτεκτονικής του 20ού αιώνα: οι διαμορφώσεις του Δ. Πικιώνη στην Ακρόπολη και ο οικισμός Μπάρλου των Σ. & Δ. Αντωνακάκη.

Ειλικρινά λυπούμαστε για την αδυναμία των αρμόδιων υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ και των αντίστοιχων ιθυνόντων να πράξουν το αυτονόητο και να προβούν ταχύτατα στις δέουσες ενέργειες. Από το ύφος και το περιεχόμενο της απάντησής σας, προμηνύεται πως κάθε περαιτέρω πρόθεση να συμπεριληφθούν και άλλα κτήρια στον κατάλογο των προσπαθειών μας με νέα αιτήματα προς την Υπηρεσία σας, θα τύχει της ίδιας μοίρας.

Εντούτοις, ο βαθύς σεβασμός που τρέφουμε προς την αρχιτεκτονική και η αγάπη μας για τις τέχνες και τον πολιτισμό δεν θα μας επέτρεπε να εγκαταλείψουμε τις θέσεις μας. Ως εκ τούτου, σύντομα θα λάβετε νέο αίτημα κήρυξης διατηρητέου κτηρίου της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής. Είστε μονάχα ένα πολύ μικρό εμπόδιο, που η ιστορία θα καταγράψει ως μελανό σημείο της.

Με την επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματός μας και αξιώσεώς μας, η παρούσα ενδέχεται να δημοσιοποιηθεί.

Με τιμή,

Δρ. Παναγιώτης Πάγκαλος, Αρχιτέκτων,
Αναπληρωτής Καθηγητής
Διευθυντής Τομέα Σχεδιασμού, Θεωρίας και Κριτικής
Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τ: 6938486990
Μ: pa.pa@uniwa.gr